

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม
 รหัสวิชาNSG 3305 รายวิชาฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1
 สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 ภาคการศึกษา 2 ปีการศึกษา 2565

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสวิชา	NSG 3305
ชื่อรายวิชาภาษาไทย	ฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1
ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษ	Maternal and Newborn Nursing & Midwifery Practicum I

2. จำนวนหน่วยกิต

4 (0-12-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

3.1 หลักสูตร	พยาบาลศาสตรบัณฑิต
3.2 ประเภทของรายวิชา	วิชาบังคับ หมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

อาจารย์จันทนา แจ้เจนเวทย์ / ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ วรสีหะ

4.2 อาจารย์ผู้สอน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรมวดี	คฤหเดช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี	กิติโชคพาณิชย์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดประนอม	สมันตเวคิน
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรณุช	เชาว์ปรีชา
5. อาจารย์ ดร.อุดมพร	ยิ่งไพบูลย์สุข
6. อาจารย์ ดร.กนิษฐ	ไฉ่วศิริ
7. อาจารย์จันทนา	แจ้เจนเวทย์
8. อาจารย์กฤษณา	โชติชื่น
9. อาจารย์เขมิกา	โรจน์ทั้งคำ
10. อาจารย์ชมพูนุท	อนันตชนลาภา

4.3 อาจารย์พี่เลี้ยง

1. อาจารย์ธนิดา สุขสวัสดิ์	โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
2. อาจารย์อัญชลี อินทรประเสริฐ	โรงพยาบาลนครนายก

5. สถานที่ติดต่อ

อาคาร 37 วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ

E – Mail: chantana.ch@ssru.ac.th

6. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร

6.1 ภาคการศึกษาที่ 2/2565

6.2 ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการศึกษาของหลักสูตร ชั้นปีที่ 3

7. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน(Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี

8. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน(Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี

9. สถานที่เรียน

1. โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
2. โรงพยาบาลวชิระ
3. โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า
4. โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
5. โรงพยาบาลนครนายก

10. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด : 10 พฤศจิกายน 2565

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาสามารถ นำความรู้ทางการพยาบาล กระบวนการพยาบาล ทักษะทางการพยาบาล และความคิดเชิงวิเคราะห์ไปใช้ในการให้การพยาบาลและการดูแลสุขภาพบนคลินิกอย่างปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่อง โดยยึดหลักครอบครัวเป็นศูนย์กลางแก่มารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ การทำคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การใช้ยาอย่างสมเหตุผลในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนคลินิกในสถานการณ์และแหล่งฝึกปฏิบัติที่หลากหลาย ภายในขอบเขตของกฎหมายวิชาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

เมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติรายวิชานี้แล้ว นักศึกษามีความรู้ความสามารถดังนี้

1. นำกระบวนการพยาบาล ทักษะทางการพยาบาล และความคิดเชิงวิเคราะห์ไปใช้ในการให้การพยาบาล การดูแลสุขภาพบนคลินิกอย่างปลอดภัย มีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง
2. มีทักษะทางการปฏิบัติการพยาบาล และความคิดวิเคราะห์ ในการดูแลมารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ การทำคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว และการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
3. มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ใช้บริการ ครอบครัวผู้ใช้บริการและทีมสุขภาพ
4. ให้การพยาบาลอย่างมีจริยธรรม ตามมาตรฐานและกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
5. พัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมให้เหมาะสมกับวิชาชีพ

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติการพยาบาล ดูแลมารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ การทำคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว และการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ให้กับผู้ที่มารับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ไขปัญหาอย่างมีระบบ โดยอยู่บนพื้นฐานความรู้เชิงประจักษ์ การใช้ยาอย่างสมเหตุสมผล ภายในขอบเขตของกฎหมายวิชาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- 1. มีความรู้ความเข้าใจในหลักศาสนา หลักจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิผู้บริโภคน สิทธิผู้ป่วย ตลอดจนสิทธิของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติการพยาบาล
- 2. สามารถแยกแยะความถูกต้อง ความดีและความชั่วได้
- 3. เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 4. มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง
- 5. มีระเบียบวินัย และซื่อสัตย์
- 6. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพและมีความสามารถจัดการกับปัญหาจริยธรรมในการดำรงชีพ และการปฏิบัติงานในวิชาชีพพยาบาล

1.2 กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

1. อธิบายคุณธรรมจริยธรรม สำหรับพยาบาล ได้แก่
  - ความซื่อสัตย์
  - ความมีระเบียบวินัย
  - ตรงต่อเวลา
  - เมตตากรุณา
  - เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
  - มีความสามัคคีในวิชาชีพ
  - ความรับผิดชอบ
  - ความสุภาพ อ่อนโยน
  - ความตั้งใจมั่น และมีสมาธิในการปฏิบัติการพยาบาล
  - มีความเสียสละและเป็นต้นแบบที่ดีแก่นักศึกษาในขณะที่ฝึกปฏิบัติการปฏิบัติการพยาบาล
2. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างครอบคลุมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการดำรงตน
3. สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในการสอนนักศึกษา
4. ขณะที่ฝึกปฏิบัติงานจะเน้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และวัฒนธรรมของวิทยาลัยฯ หน่วยงานและสังคม ที่นักศึกษาขึ้นฝึกปฏิบัติงาน รวมทั้งการแต่งกาย การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในสังคม

1.3 การประเมินผลการเรียนรู้

1. ประเมินคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยใช้แบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL
2. ประเมินการสรุปองค์ความรู้ในการพยาบาลดูแลมารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ การทำคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว และการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากแผนที่ความรู้ (mind map) และสมุดบันทึก
3. ประเมินคุณภาพของการแสดงความคิดเห็นการตอบคำถาม การให้การพยาบาลดูแลมารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ การทำคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว และการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
4. ประเมินการศึกษาค้นคว้า การใช้ยาอย่างสมเหตุผล และการทำรายงานตามแบบประเมินของวิทยาลัย

2. ความรู้

2.1 อธิบายถึงความรู้ที่จะได้รับ / ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1. มีความรู้และความเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิตและพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ครอบคลุมทั้งวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ กฎหมายและการปกครองระบอบประชาธิปไตย
- 2. มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาล ระบบสุขภาพและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและต่อระบบสุขภาพ
- 3. มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของกระบวนการพยาบาล การนำไปใช้
- 4. มีความรู้ความเข้าใจการจัดการความรู้กระบวนการวิจัย กระบวนการบริหารและการจัดการองค์กร
- 5. มีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาลและระบบจำแนก ข้อมูลทางการพยาบาล
- 6. มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของประเทศ และสังคมโลกที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพและประชาชน

2.2 กระบวนการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

1. เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน โดยมอบหมายให้นักศึกษาสรุปความรู้เพื่อนำมาใช้ในการให้พยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว และการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยการทำเป็นแผนที่ความรู้ (mind map) และสรุปโดยย่อ ในสมุดบันทึกสำหรับขึ้นปฏิบัติงานก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน (package)
2. ทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน (pre and post test)
3. มอบหมายให้นักศึกษาอ่านตำราภาษาไทย 1 เล่ม ภาษาอังกฤษ 1 เล่ม
4. มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่ม โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมโดยคำนึงถึง วัฒนธรรม ของชุมชนเมือง ประเทศ และสังคมที่มีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของมารดา ในระยะคลอดฝึกหัดการทางการพยาบาลพร้อมบันทึกในสมุดบันทึกประสบการณ์ของรายวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์
5. สรุปองค์ความรู้การพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด และทารกแรกเกิดทันที ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงานและหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติ
6. ปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์โดยใช้กระบวนการพยาบาลและการนำความรู้จากศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง ที่ทันสมัยไปบูรณาการร่วมด้วย และมีกระบวนการจัดการความรู้จากการฝึกปฏิบัติร่วมกัน
7. มีการใช้สื่อออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อของไวรัสสายพันธุ์โคโรนา 2019 โดยใช้สื่อการเรียนรู้รูปแบบหลากหลาย เช่น Zoom Google meet Line ในการสื่อสารระหว่างนักศึกษา เรื่องการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ทบทวนความรู้ก่อนเข้าสู่ภาคปฏิบัติการฝึกการพยาบาล On site

2.3 การประเมินผลการเรียนรู้

1. ประเมินคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยใช้แบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL
2. ประเมินการสรุปองค์ความรู้ในการพยาบาลดูแลมารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ การทำคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว และการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ จากแผนที่ความรู้ (mind map) และสมุดบันทึก
3. ประเมินการศึกษาค้นคว้า และการทำรายงานตามแบบประเมินของวิทยาลัย
4. ผลการทบทวน ก่อน-หลัง การขึ้นฝึกปฏิบัติงาน (Pre –post study)
5. ตรวจสอบสมุดบันทึกประสบการณ์ของรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 เพื่อติดตามนักศึกษาให้ได้ประสบการณ์ครบ

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะปัญญาที่จะได้รับการพัฒนา/ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1. ตระหนักรู้ในศักยภาพที่เป็นจุดอ่อนของคน เพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สามารถนำไปสู่การปฏิบัติการพยาบาล การสอน การแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และการเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง
- 2. สามารถสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
- 3. สามารถนำข้อมูลและหลักฐานไปใช้ในการอ้างอิง และแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ

3.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

1. ให้นักศึกษาวิเคราะห์ จุดแข็งจุดอ่อน ของตนเองและวางแผนเป้าหมายในการฝึกปฏิบัติงาน
2. มอบหมายหัวข้อให้นักศึกษา ค้นคว้า สืบค้น วิเคราะห์ข้อมูลประจำวันจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
3. อาจารย์นิเทศ สอนการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาสุขภาพและเหตุผลของการให้การพยาบาลเป็นตัวอย่าง จากนั้นมอบหมายให้นักศึกษาลงมือฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามที่มอบหมาย
4. นักศึกษาปฏิบัติการพยาบาลและเขียนรายงานการวางแผนการพยาบาลสตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอดปกติ หลังคลอด และทารกแรกเกิดที่มีภาวะปกติ
5. อาจารย์นิเทศ ประเมินและปรับปรุงการพยาบาลสตรีในระยะคลอดและทารกแรกเกิด โดยให้นักศึกษาประเมินตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน เขียนผลการประเมินส่งอาจารย์ที่รับผิดชอบสอนภาคปฏิบัติ เพื่อให้ครูคลินิก สะท้อนกลับ (reflective) ทำให้นักศึกษาได้นำไปปรับปรุงตนเอง และการปฏิบัติการพยาบาล

3.3 การประเมินผลการเรียนรู้

1. ประเมินคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยใช้แบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL
2. ประเมินการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ และทารกแรกเกิดที่มีภาวะปกติ
3. ประเมินนักศึกษาในการนำผลสะท้อนกลับของอาจารย์นิเทศไปปรับปรุงตนเอง และพัฒนาการการฝึกปฏิบัติการพยาบาล
4. ประเมินรายงานต่างๆ และ แผนการพยาบาลของนักศึกษา

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 คำอธิบายเกี่ยวกับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความสามารถในการรับภาระความรับผิดชอบที่ควรมีการพัฒนา

- 1. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
- 2. ปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
- 3. วางตัวและแสดงความคิดเห็นได้เหมาะสมกับบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ
- 4. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4.2 กระบวนการ หรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

1. ปฐมนิเทศแนวทางการฝึกภาคปฏิบัติก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน
2. แนะนำสถานที่ บุคลากร และระบบการทำงานของแหล่งฝึกภาคปฏิบัติ
3. สอนและเป็นต้นแบบในการติดต่อสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับมารดาในระยะคลอด ผู้ร่วมงาน บุคลากรในทีมสุขภาพและผู้สอน
4. มอบหมายงาน/หน้าที่รับผิดชอบในการให้การพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยปฏิบัติงานเป็นผู้นำ สมาชิกทีม / พยาบาล
5. มอบหมายนักศึกษา ศึกษา ค้นคว้า และเป็นผู้นำในการประชุมปรึกษาปัญหาทางการพยาบาล (case conference)
6. มอบหมายและติดตามนักศึกษาดูแลให้การพยาบาลมารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ และทารกแรกเกิดที่มีภาวะปกติ
7. ให้นักศึกษาประเมินตนเองขณะฝึกปฏิบัติงาน และประเมินผลการประเมินส่งอาจารย์นิเทศ และให้นักศึกษาได้นำไปปรับปรุงตนเอง ในการปฏิบัติกรพยาบาล

4.3 การประเมินทักษะผลการเรียนรู้

1. ประเมินคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยใช้แบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL
2. ประเมินพฤติกรรมขณะมีปฏิสัมพันธ์และการสื่อสารของนักศึกษา กับสตรีในระหว่างการทำงานกับเพื่อนร่วมงานบุคลากรในทีมสุขภาพและผู้สอน ตามแบบฟอร์มการประเมินการให้คะแนนภาคปฏิบัติของนักศึกษา โดยอาจารย์
3. ประเมินการทำรายงานกลุ่มกรณีศึกษาตามแบบประเมินกรณีศึกษา

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 คำอธิบายเกี่ยวกับทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ควรมีการพัฒนา

- 1. สามารถประยุกต์ใช้หลักตรรกะ คณิตศาสตร์และสถิติ ในการพยาบาลอย่างเหมาะสม
- 2. สามารถแปลงข้อมูลให้เป็นข่าวสารที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถอ่านวิเคราะห์และถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ
- 3. สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และการนำเสนอ รวมทั้งสามารถอ่านวารสารและตำราภาษาอังกฤษอย่างเข้าใจ
- 4. สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็น

5.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

1. สอนและฝึกวิเคราะห์เหตุผล การวิเคราะห์ข้อมูลทางการพยาบาล ข้อมูลทางห้องปฏิบัติการ ผลการตรวจต่างๆ ของสตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด และทารกแรกเกิด
2. สอนวิธีคำนวณอายุครรภ์ การคาดคะเนการคลอด การประเมินความก้าวหน้าของการคลอดจากการตรวจช่องคลอด การหดตัวของมดลูก การคำนวณยาและสารน้ำทางสูติศาสตร์
3. ฝึกการสื่อสารส่งต่อข้อมูลทางการพยาบาลของสตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด และทารกแรกเกิดในแต่ละเวร ให้ผู้ร่วมงาน บุคลากรในทีมสุขภาพเข้าใจ
4. มอบหมายให้นักศึกษาคูแลสตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด และทารกแรกเกิดเป็นรายบุคคล
5. มอบหมายงานให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและนำเสนอในการประชุมปรึกษาปัญหาทางการพยาบาล การตรวจเยี่ยมทางการแพทย์และจัดทำรายงานที่มีการอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือเช่นสถิติต่างๆ รายงานการวิจัย

5.3 การประเมินผลการเรียนรู้

1. ประเมินคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยใช้แบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL
2. ตรวจสอบความถูกต้องในการคำนวณอายุครรภ์ การแปลผลทางห้องปฏิบัติการ การตรวจพิเศษ ของสตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอด และทารกแรกเกิด
3. ประเมินพฤติกรรมในการ ประชุมก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานตามแบบฟอร์มการประเมินการให้คะแนนภาคปฏิบัติของนักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศ
4. ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติพยาบาลของนักศึกษา โดยอาจารย์
5. ประเมินพฤติกรรมในการเป็นผู้ร่วมการประชุมปรึกษาปัญหาทางการพยาบาลของนักศึกษา โดยอาจารย์นิเทศ และเพื่อนร่วมงาน

6. ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

6.1 ทักษะการปฏิบัติวิชาชีพ/ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

- 1. สามารถปฏิบัติทักษะการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวมโดยใช้กระบวนการพยาบาล หลักฐานเชิงประจักษ์ และการสื่อสารเชิงบำบัดในการพยาบาล บุคคล ครอบครัว และชุมชน
- 2. สามารถปฏิบัติการการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การใช้ยาอย่างสมเหตุผล การรักษาพยาบาล การบำบัดและการบรรเทาอาการ และการฟื้นฟูสุขภาพ แก่มารดา และทารกแรกเกิดในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และหลังคลอดได้อย่างเหมาะสม กับผู้ใช้บริการทุกภาวะสุขภาพ และทุกช่วงวัยรวมทั้งการผดุงครรภ์ในทุกระดับของสถานบริการสุขภาพตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์(พ.ศ.2528) และที่แก้ไขเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2540
- 3. มีทักษะในการตรวจครรภ์ การทำคลอด การตรวจร่างกายทารกแรกเกิดและส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- 4. สามารถปฏิบัติการพยาบาลโดยคำนึงถึงความเอื้ออาทร สิทธิของผู้ป่วย ความเป็นปัจเจกบุคคลและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

6.2 กระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้

1. การตรวจเยี่ยมทางการแพทย์ (Nursing round)
2. การสอนในคลินิก (Clinical teaching)
3. การสอนข้างเตียง (Bedside teaching)
4. สาคิดและฝึกการตรวจครรภ์จากหุ่น เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน และสตรีตั้งครรภ์ในสถานการณ์จริงที่แหล่งฝึกปฏิบัติงาน

5. สานิตและฝึกหมุนกลไกการคลอดกับเชิงกรานจำลอง การทำคลอดกับหุ่นคลอด การตรวจภายในช่องคลอด การตรวจรก การประเมินการหดตัวของมดลูก จากหุ่น เตรียมความพร้อมก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน และผู้คลอดในสถานการณ์จริงที่แหล่งฝึกปฏิบัติงาน

6. การประชุมปรึกษา ก่อนหลัง ให้การพยาบาล (Pre – Post Conference)

7. การอภิปรายปัญหาการพยาบาล (Case Conference)

6.3 การประเมินผลทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

1. ประเมินคุณภาพการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยใช้แบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL

2. ประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาโดยอาจารย์

3. ประเมินตนเองของนักศึกษา

4. ประเมินการศึกษารณณ์ตัวอย่าง ตามแบบประเมินกรณีศึกษา

5. ประเมินการทำคลอดปกติตามแบบฟอร์มที่กำหนด

6. ประเมินบันทึกรายงานการคลอดตามแบบประเมินรายงานการคลอด

หมายเหตุ

สัญลักษณ์ ● หมายถึง ความรับผิดชอบหลัก

สัญลักษณ์ ○ หมายถึง ความรับผิดชอบรอง

เว้นว่าง หมายถึง ไม่ได้รับผิดชอบ

ซึ่งจะปรากฏอยู่ในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ

1. โดยทั่วไปของประสบการณ์ภาคสนามหรือคำอธิบายรายวิชา

การนำความรู้ทางการพยาบาล กระบวนการพยาบาล ทักษะทางการพยาบาล ความสามารถและความคิดเชิงวิเคราะห์ ไปใช้ในการให้การพยาบาลและการดูแลสุขภาพพบนคลินิคอย่างปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และมีความต่อเนื่อง โดยยึดหลักครอบครัวเป็นศูนย์กลาง แก่มารดาในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ การทำคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ การดูแลทารกแรกเกิดปกติ การวางแผนครอบครัว การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การใช้ยาอย่างสมเหตุผลผลในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนคลินิคในสถานการณ์และแหล่งฝึกปฏิบัติที่หลากหลาย

Clinical application of nursing knowledge, nursing process, skill, competencies and critical thinking for safe effective nursing care and health care continuum based on family-centered care, for normal pregnancy women, normal labor, normal childbearing, normal delivery, and normal post-partum, normal neonatal care, family planning, promotion of breastfeeding, as well as rational drugs use in a variety of clinical practice settings.

2. กิจกรรมของนักศึกษา

2.1 ระยะตั้งครรภ์

1) คัดกรองสตรีตั้งครรภ์โดยการซักประวัติ การตรวจครรภ์ และการให้คำแนะนำแก่สตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะ ปกติ อย่างน้อย 5 ราย

2) สอนสุขศึกษาแก่สตรีตั้งครรภ์เป็นรายกลุ่มอย่างน้อย 1 ครั้ง

3) สังเกต/สอนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างน้อย 1 ราย

4) สังเกตการประเมินสุขภาพของทารกในครรภ์ด้วยNST และUltrasound อย่างน้อย 1 ครั้ง

2.2 ระยะเวลา

- 1) สังเกตการคัดกรองการรับใหม่ผู้คลอด อย่างน้อย 2 ราย เนื่องจากในสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีข้อจำกัดการคัดกรองการติดเชื้อผู้คลอดทำให้หน่วยบริการไม่สะดวกสำหรับการฝึกชั้นตอนนี้
- 2) ฝึกลอดและบันทึกความก้าวหน้าของการคลอด อย่างน้อย 1 ราย
- 3) ทำคลอดปกติ อย่างน้อย 1 ราย
- 4) ฝึกให้การพยาบาลในระยะที่ 1, 2, 3 และ 4 ของการคลอดอย่างน้อย 1 ราย
- 5) ประเมินทารกแรกเกิดทันทีและการพยาบาล อย่างน้อย 3 ราย

2.3 ระยะเวลาหลังคลอด

- 1) ฝึกการพยาบาลมารดาทารกในระยะหลังคลอดที่มีภาวะปกติ อย่างน้อย 2 ราย
- 2) ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างน้อย 2 ราย
- 3) สังเกต/ให้คำแนะนำในการวางแผนครอบครัวและจำหน่ายมารดาหลังคลอดปกติ/ทารกที่มีภาวะปกติ

3. รายงานหรืองานที่นักศึกษาได้รับมอบหมาย

- 3.1 รายงานสรุปองค์ความรู้การพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติและการให้การพยาบาลทารกแรกเกิดที่มีภาวะปกติทันทีหลังคลอด โดยการทำเป็นแผนที่ความรู้ (mind map) และสรุปโดยย่อ ในสมุดบันทึกสำหรับชั้นปฏิบัติงานก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน
- 3.2 รายงานการคลอดปกติ และการพยาบาล ตั้งแต่แรกรับจนถึงหลังคลอดจำนวน 1 รายรวมการเยี่ยมในระยะหลังคลอด อย่างน้อย 1 ครั้ง
- 3.3 รายงานกรณีศึกษา (case study) ผู้คลอดปกติ 1 ฉบับ/นักศึกษา 1 คน เป็นผู้นำเสนอและผู้ร่วมปรึกษา กรณีศึกษาที่น่าสนใจ (case conference)

4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนักศึกษา

- 4.1 ผู้สอนสรุปความรู้การพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ปกติ ระยะคลอดปกติ ระยะหลังคลอดปกติ และทารกแรกเกิดในภาวะปกติ พร้อมทั้งสะท้อนให้นักศึกษารับทราบข้อบกพร่องและแก้ไข ก่อนขึ้นฝึกปฏิบัติงาน
- 4.2 ผู้สอนตรวจรายงานการพยาบาลแผนการพยาบาลในแบบฟอร์มบันทึกทางการพยาบาล เป็นรายบุคคล ภายในวันที่ได้รับมอบหมาย
- 4.3 ผู้สอนตรวจรายงานในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด ระยะหลังคลอดและทารกแรกเกิดในภาวะปกติ พร้อมทั้งสะท้อนให้นักศึกษารับทราบข้อบกพร่องเพื่อให้นำไปแก้ไขและส่งหลังเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติงาน 1 สัปดาห์
- 4.4 ผู้สอนตรวจรายงานกรณีศึกษาพร้อมทั้งสะท้อนให้นักศึกษารับทราบข้อบกพร่องและนำไปแก้ไขก่อนนำเสนอ 2 วัน
- 4.5 ผู้สอนตรวจผลการสอบข้อเขียนแบบอัตนัยของนักศึกษาก่อนขึ้นฝึกประสบการณ์ เพื่อประเมินความรู้นักศึกษา พร้อมทั้งสะท้อนให้นักศึกษารับทราบข้อบกพร่องเพื่อให้นำไปแก้ไข
- 4.6 ผู้สอนติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษารายบุคคล เป็นระยะ

5. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพี่เลี้ยง(Preceptor)ที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

- 5.1 ปฐมนิเทศเกี่ยวกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานกฎระเบียบแนวปฏิบัติต่างๆเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงาน
- 5.2 ให้คำแนะนำในขณะที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน
- 5.3 ร่วมกิจกรรมของนักศึกษาได้แก่การประชุมปรึกษาก่อนและหลังการปฏิบัติงานตรวจเยี่ยมทางการพยาบาลและการประชุมปรึกษาปัญหาทางการพยาบาล
- 5.4 ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

6. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์นิเทศ

- 6.1 ปฐมนิเทศรายวิชาภาวะเทียบแนวปฏิบัติต่างๆของสถาบันว่าด้วยการฝึกปฏิบัติงาน
- 6.2 สอนแนะนำประเมินผลและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนา
- 6.3 ประสานงานกับแหล่งฝึกเกี่ยวกับความต้องการพัฒนานักศึกษาของรายวิชาปัญหาจากการฝึกปฏิบัติงานปัญหาของนักศึกษาตามมอบหมายงานและสตรีในระยะคลออดให้นักศึกษาดูแล
- 6.4 ประสานงานกับแหล่งฝึกเกี่ยวกับสถานที่พักของนักศึกษาที่ปฏิบัติงานเวรวิกาล

7. การเตรียมการในการแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษา

- 7.1 ปฐมนิเทศรายวิชาก่อนฝึกปฏิบัติงานจัดเตรียมหอผู้ป่วยและประสานงานกับแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 7.2 เตรียมความพร้อมของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
- 7.3 ปฐมนิเทศแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

8. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุน ที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม

- 8.1 มีห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- 8.2 มีห้องประชุมปรึกษาปัญหาทางการแพทย์
- 8.3 มีหนังสือ/วารสารทางการแพทย์ในหอผู้ป่วย
- 8.4 เครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับฝึกทักษะ
- 8.5 ประสาน/สำรวจที่พักสำหรับนักศึกษาในกลุ่มที่ปฏิบัติงานเวรวิกาล

1. การกำหนดสถานที่ฝึก

- 1.1 โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
- 1.2 โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า
- 1.3 โรงพยาบาลวชิระ
- 1.4 โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา
- 1.5 โรงพยาบาลนครนายก

2. การเตรียมนักศึกษา

- 2.1 ปฐมนิเทศรายวิชาเพื่อชี้แจงรายละเอียดทั้งหมดรวมทั้งการเตรียมความพร้อมก่อนฝึกประสบการณ์ทางออนไลน์/ออนไซต์
- 2.2 ประเมินความพร้อมด้านความรู้และทักษะของนักศึกษาก่อนฝึกงาน
- 2.3 จัดให้นักศึกษาชม วิดีทัศน์เกี่ยวกับปฏิบัติการผดุงครรภ์ ก่อนเริ่มต้นฝึกงาน

3. การเตรียมอาจารย์นิเทศ

จัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการฝึกฯ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การมอบหมายงาน การประเมินผลการเรียนรู้ ตารางการนิเทศพร้อมคู่มืออาจารย์ของรายวิชาก่อนการฝึกอย่างน้อย 1 สัปดาห์

4. การเตรียมครูพี่เลี้ยง (Preceptor) ในสถานที่ฝึก

ชี้แจงรายละเอียดของรายวิชาที่จะมีการฝึกปฏิบัติงานพร้อมทั้งอธิบายให้ครูพี่เลี้ยง (Preceptor) ในสถานที่ฝึกเข้าใจถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองในการดูแล โดยการส่งคู่มือทางอิเล็กทรอนิกส์ สื่อสาร พูดคุย แลกเปลี่ยนระหว่างครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

5. การจัดการความเสี่ยง

- 5.5.1 ประสานงานกับครูพี่เลี้ยง (Preceptor) ในสถานที่ฝึกอย่างต่อเนื่อง
- 5.5.2 จัดให้มีตัวแทนนักศึกษาที่ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับอาจารย์นิเทศตลอดการฝึกงาน
- 5.5.3 ติดตามความก้าวหน้าระหว่างการฝึกงานเพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคในการฝึกงาน และหาแนวทางแก้ไขร่วมกันระหว่างอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา
- 5.5.4 จัดรถรับ - ส่งนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานนอกพื้นที่
- 5.5.5 ประสานงานกับสถานที่ฝึกปฏิบัติงานเรื่องการจัดเตรียมหอพักสำหรับนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติงานเวรวิกาล

หมวดที่ 6 การประเมินนักศึกษา

1. หลักเกณฑ์การประเมิน

คะแนน ภาคปฏิบัติ 100 % โดยใช้แบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL

เกณฑ์ในการตัดเกรดการฝึกปฏิบัติงาน

ช่วงคะแนนของค่าประเมิน	เกรด
3.50 ขึ้นไป	A
3.25 - 3.49	A-
3.00 - 3.24	B+
2.75 - 2.99	B
2.50 - 2.74	B-
2.25 - 2.49	C+
2.00 - 2.24	C
2.00 - 2.24	C

กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา

2.1 ประเมินผลความสามารถในการฝึกปฏิบัติควมมีคุณธรรมและจริยธรรมในการฝึกปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาทราบข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนลงจากหอผู้ป่วยที่ฝึกปฏิบัติ

2.2 ประเมินผลความสามารถในการสื่อสารในการสอนสุขศึกษาของนักศึกษาตามแผนการสอนที่เตรียมไว้ภายในเวลาที่กำหนดภายใต้การนิเทศของอาจารย์/ครูพี่เลี้ยง

2.3 ประเมินการอภิปรายกรณีศึกษาและนำเสนอรายกลุ่มพร้อมทั้งสะท้อนกลับเพื่อให้นักศึกษาทราบข้อบกพร่องและนำไปแก้ไข

3. การประเมินนักศึกษาโดยครูพี่เลี้ยง (Preceptor)

อาจารย์จะนำแบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL ให้ครูพี่เลี้ยงพร้อมอธิบายแบบประเมินให้เข้าใจตรงกัน

4. การประเมินนักศึกษาโดยอาจารย์นิเทศ

อาจารย์จะนำแบบประเมิน SSRU, College of Nursing and Health UNDERGRADUATE CLINICAL EVALUATION TOOL มาใช้ในการประเมิน และนำผลการประเมินอาจารย์นิเทศกับอาจารย์พี่เลี้ยงประชุมหารือกันโดยการให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาเพื่อหาข้อสรุป

5. การสรุปผลการประเมิน

รวบรวมผลการประเมิน และพิจารณาผลการประเมินร่วมกับอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อตัดเกรดและนำเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาการตัดเกรดตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามจากผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1.1 นักศึกษา

- 1.1.1 นักศึกษาทำแบบประเมินตนเองและให้คะแนนความสามารถของตนเอง
- 1.1.2 นักศึกษาประเมินตนเองร่วมกับอาจารย์ผู้สอน
- 1.1.3 ประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนของอาจารย์ภาคปฏิบัติและแหล่งฝึก
- 1.1.4 ให้ข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์ภาคปฏิบัติ

1.2 อาจารย์พิเศษสอนภาคปฏิบัติ

ไม่มี

1.3 อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม

- 1.3.1 ประเมินสมรรถนะและทักษะการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติของนักศึกษาตามวัตถุประสงค์ของรายวิชา
- 1.3.2 ประเมินการจัดการเรียนการสอนโดยอาจารย์นิเทศ

1.4 อื่นๆ

- 1.4.1 พยาบาลวิชาชีพและเจ้าหน้าที่แหล่งฝึกปฏิบัติร่วมแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา
- 1.4.2 ประเมินจากความคิดเห็นของเพื่อนๆในกลุ่ม

2. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

2.1 จัดให้มีการประชุมก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนการสอน แหล่งฝึก และแจ้งตารางการฝึกก่อนแจ้งนักศึกษาเตรียมคู่มือและเอกสารให้นักศึกษา

2.2 เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา นำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนเข้าประชุมกลุ่มวิชาเพื่อประเมินคุณภาพการจัดการเรียนการสอน นำสู่การพัฒนาและปรับปรุงในปีการศึกษาต่อไป

หนังสือและตำราหลักสาขาการพยาบาลมารดาทารก

กนกวรรณ ฉันทนมงคล . (2555). การพยาบาลทารกแรกเกิด . พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ .
 ชญาภรณ์ เอกธรรมสุทธิ และ เกษร สุวิริยะศิริ. (2562). การพยาบาลในระยะคลอด . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: :พิมพ์ดีการพิมพ์ .
 ปิยะนุช ชูโต. (บรรณาธิการ). (2563). การพยาบาลและการผดุงครรภ์ : สตรีในระยะคลอดและหลังคลอด . พิมพ์ครั้งที่ 2.
 เชียงใหม่: : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มณีภรณ์ โสมานสุรณ. (2556) การพยาบาลสูติศาสตร์ เล่ม 2. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก.

วรรณรัตน์ สุวรรณ, บรรณาธิการ. (2556). การพยาบาลสตรีตั้งครรภ์. นนทบุรี: โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข.

วิไลพรรณ สวัสดิ์พาณิชย์. (2554). การพยาบาลมารดาหลังคลอด. พิมพ์ครั้งที่ 7. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

วีรวรรณ ภาษาประเทศ. (2556). การพยาบาลระยะคลอด. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก.

สินีนาง หงษ์ระนัย. (2555) การใช้เทคนิคการบรรเทาปวดโดยไม่ใช้ยาในระยะที่หนึ่งของการคลอด : การใช้ผลงานวิจัย = Non pharmacologic approaches to relieve labor pain in the first stage of labor : The research utilization. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : แดเน็กวอินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

สุพร แก้วศิริวรรณ. (2556). การพยาบาลในระยะตั้งครรภ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Nell L. Tharpe, Cindy L. Farley, Robin G. Jordan. . (2020). Clinical practice guidelines for midwifery & women's health . 6rd ed. Burlington, MA: : Jones & Bartlett Learning .

Evans, Robin J, Evans, Marilyn K., jt, auth, Brown, Yvonne M. R. (2015). Canadian maternity, newborn, and women's health nursing : comprehensive care across the life span. Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins. 2nd ed. Philadelphia: Wolters Kluwer/Lippincott Williams & Wilkins. M. Terese Verklan, Marlene Walden.(2015). Core curriculum for neonatal intensive care nursing. 5th ed. St. Louis: Elsevier.

McKinney, Emily Slone. (2018). Study guide for maternal-child nursing. 5th ed.. St. Louis: Elsevier.

McKinney, Emily. Slone. (2018). Maternal-child nursing. 5th ed. St. Louis: Elsevier.

Murray, Sharon Smith. (2019). Study guide for foundation of maternal-newborn and women's health nursing. 7th ed.. St. Louis: Elsevier .

Susan Scott Ricci, Terri Kyle, Susan Carman. (2021). Maternity and pediatric nursing . พิมพ์ครั้งที่ 4. Philadelphia: Wolters Kluwer.

Ackley, B. J., Ladwig, G. B. & Makie, M. B. F. (2017). Nursing diagnosis handbook on evidence-based guide to planning care. (11th ed). Hand book.: St. Louis, Missouri: Elsevier.

Emily, S. M. (2018). Maternal-child nursing. (5th ed.) St. Louis, Missouri: Elsevier.

Emily, S. M. (2018). Study guide for maternal-child nursing. (5th ed.) St. Louis, Missouri: Elsevier

Murray, S.S. (2019). Study guide for foundation of maternal-newborn and women's health nursing. (7th ed.). St. Louis: Elsevier.

McKinney, E. S. (2018). Maternal-child nursing. (5th ed.). St. Louis, Missouri: Elsevier.

Perry, S. E. (2018). Maternal child nursing care. (6th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.

Sharon Smith Murray.[et al.] (2019).Foundation of maternal-newborn and women's health nursing. (7th ed.) St. Louis: Elsevier